

Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026 laadintaohjeet

Kunnanhallitus 28.08.2023 § 175

242/02.02.01/2023

Hallintosäännön 60 §:n mukaan kunnanhallitus hyväksyy talousarviokehityksen ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Vuonna 2022 kunnan tilinpäätös oli noin 0,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuoden 2023 ensimmäisen osavuositiedon mukaisten talousarviomuutosten jälkeen kunnan tilikauden arvioidaan olevan 0,3 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kontiolahden suuret rakennusinvestoinnit ovat jatkuneet edelleen vuonna 2023. Lehmon yhtenäiskoulun rakennusprojekti valmistuu vuodenvaihteessa 2023–2024. Mittavien investointien seurauksena kunnan lainakanta tulee olemaan ennätyskallista suurien tulevien vuosien aikana. Tämän lisäksi investointeihin kohdistuvat poistot ja velanhoitokustannukset näyttelevät suurta roolia tulevina vuosina vaikuttaen käyttötalouden suunnitteluun. Vuoden 2024 aikana on tärkeää vakauttaa investointitaso kestäväälle pohjalle siten, että kunnan lainakanta, korkokulut ja vuotuiset poistot saadaan kääntymään laskuun tulevien vuosien aikana.

Sote-uudistuksen myötä Siun soten palvelut siirtyivät uusien hyvinvointialueiden hallinnoitavaksi, joka tarkoitti sotekustannusten poistumista kuntataloudesta, mutta tarkoitti samalla verotulojen ja valtionosuusien vähenemistä samassa suhteessa. Sote-uudistuksen vaikutukset verotuloihin eivät näy vielä täysimääräisesti vuonna 2023, koska kunnille on kertynyt korkeamman veroprosentin sekä jako-osuuden mukaan verotuloja aiemmilta verovuosilta. Tämän seurauksena verotulokertymä alenee huomattavasti vuonna 2024 vuoden 2023 verotuloihin verrattuna.

Sote-uudistuksesta johtuen vuoden 2023 kunnallisveroprosentti oli lukittu, eikä kunnallisveroprosentista tehty erillistä päätöstä. Vuoden 2023 kunnallisveroprosentti on 7,86 %. Vuoden 2024 kunnallisveroprosentista tulee päätää 17. marraskuuta mennessä. Kunnallisveroprosentista päätetään prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella.

Valtiovarainministeriön on julkaissut ennakkollisia valtionosuuslaskelmia, joissa on huomioitu lopulliset kunnille kohdistuneet sotekustannukset. Ennakkolaskelmien mukaan Kontiolahden kunnan valtionosuudet tulevat pienenevän olennaisesti vuoden 2023 tasosta. Valtiovarainministeriö on luvannut julkaista seuraavat ennakkolliset valtionosuuslaskemat elokuun lopussa. Näissä laskelmissa huomioidaan kuntien lopulliset tilinpäätöstiedot.

Vuosi 2023 on poikkeuksellisen vahva johtuen soteuudistukseen liittyvistä kertatekijöistä, mutta vuodet 2024 ja 2025 ovat tämän hetken arvion mukaan lähes 4 miljoonaa alijäämäisiä vuositasona. Sopeuttamis-toimenpiteisiin on ryhdyttävä toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tulevina vuosina. Toiminnallisten ja rakenteellisten uudistuksien tekeminen tulee ajankohtaiseksi ja uusista menoista lisäävistä toimista tulee pidättäytyä.

Talousarviota valmistellaan kunnissa edelleen muutosten ja epävarmuustekijöiden keskellä, minkä vuoksi tulevat vuodet tulevat olemaan taloussuunnittelun osalta haasteelliset.

Talousarvion laadintaohjeessa on huomioitu kuntastrategian sisällyttäminen taloussuunnitelmaan. Kuntastrategian toteuttamista tukevat toiminnalliset tavoitteet ja mittarit ovat osa taloussuunnitelmaa. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet asetetaan kuntastrategian mukaisista näkökulmista

- Kestävä ja terve kuntatalous
- Loistavin asenne – Olemme haluttu työnantaja
- Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö
- Kehittyvien asumisen ja elämisen ympäristö
- Rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö

Kahdelle ensimmäiselle näkökulmalle tulee asettaa 1–2 tavoitetta. Muiden näkökulmien osalta talousalueiden tulee asettaa omaan toimintaan liittyvien näkökulmien osalta 1–3 tavoitetta. Asetettavat tavoitteet kohdistuvat olennaisiin toimintoihin ja ohjaavat kehittämään toimintatapoja ja siten toiminnan tuloksellisuutta. Tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla sekä menetelmillä.

Liite:

- 1.) Kontiolahden kunnan talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 laadintaohjeet

Lisätietoja: talousjohtaja Minna Kuusela-Hurskainen p. 050 302 8003

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää

- 1.) hyväksyä talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 laadintaohjeet,
- 2.) käsitellä taloussuunnitelmakehyksen kunnanhallituksen kokouksessa 11.9.2023.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti

- 1.) hyväksyä talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 laadintaohjeet,
- 2.) käsitellä taloussuunnitelmakehyksen kunnanhallituksen kokouksessa 11.9.2023.